

Cuprins

PARTEA I	7
CAPITOLUL I. DREPTUL MUNCII – RAMURĂ DE DREPT	9
1. Noțiune și obiect	9
2. Trăsături caracteristice raportului juridic de muncă	10
3. Flexisecuritatea raportului juridic de muncă	11
4. Formele raporturilor juridice de muncă	15
4.1. Munca prestată în afara unor raporturi juridice de muncă	16
4.2. Munca prestată în cadrul unor raporturi juridice de muncă	16
4.2.1. Raporturile de muncă (de serviciu) ale funcționarilor publici	16
4.2.2. Raporturile de muncă ale soldaților și gradaților profesioniști	18
4.2.3. Raporturile de muncă ale magistraților	19
4.2.4. Raporturile de muncă ale membrilor cooperatori	20
4.2.5. Raporturile de muncă ale preoților	21
4.2.6. Raporturile de muncă ale membrilor corpului diplomatic și consular	21
4.2.7. Raporturile de muncă ale consilierilor juridici	22
4.2.8. Situația avocaților salariați în interiorul profesiei	23
4.2.9. Situația notarilor stagieri	24
4.2.10. Situația executorilor judecătorești stagieri	25
5. Izvoarele dreptului muncii	25
5.1. Izvoare comune	25
5.2. Izvoare specifice	26
6. Principiile specifice dreptului muncii	28
6.1. Neîngrădirea dreptului la muncă	28
6.2. Egalitate de tratament față de toți salariații și angajatorii	29
6.3. Garantarea negocierii colective și individuale	30
6.4. Protecția salariaților	30
6.5. Buna-credință în muncă	30
6.6. Asocierea liberă a salariaților și a angajatorilor	31
6.7. Garantarea dreptului la grevă	31
7. Dreptul muncii și alte ramuri de drept	31
7.1. Corelația dreptului muncii cu dreptul constituțional	32
7.2. Corelația dreptului muncii cu dreptul civil și dreptul procesual civil	32
7.3. Corelația dreptului muncii cu dreptul administrativ	34
7.4. Corelația dreptului muncii cu dreptul securității sociale	35
7.5. Corelația dreptului muncii cu dreptul penal și dreptul procesual penal	36
7.6. Dreptul penal al muncii	37

PARTEA A II-A	41
CAPITOLUL II. DIALOGUL SOCIAL	43
1. Noțiuni generale.....	43
2. Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social.....	44
3. Consiliul Economic și Social.....	45
3.1. Structura CES.....	45
3.2. Competența CES.....	46
3.3. Atribuțiile CES.....	46
4. Comisiile de dialog social la nivelul administrației publice centrale și la nivel teritorial.....	46
5. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.....	47
5.1. Natura juridică.....	47
5.2. Obiectivele și atribuțiile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.....	48
6. Sindicatele.....	49
6.1. Sediul materiei, definiții și trăsături caracteristice.....	49
6.2. Principii.....	50
6.3. Categoriile de persoane care nu se pot constitui și/sau adera în sindicate.....	50
6.4. Personalitatea juridică. Patrimoniu. Reorganizare și dizolvare.....	51
6.5. Conducerea organizațiilor sindicale.....	52
6.6. Atribuțiile organizațiilor sindicale în domeniul raporturilor juridice de muncă.....	53
7. Reprezentanții salariaților.....	54
7.1. Noțiuni generale.....	54
7.2. Atribuții.....	54
8. Patronatele.....	55
8.1. Sediul materiei. Definiție.....	55
8.2. Constituire. Dobândirea personalității juridice. Patrimoniu. Dizolvare.....	56
8.3. Drepturile și obligațiile organizației patronale.....	57
8.4. Conducerea organizațiilor patronale.....	57
8.5. Atribuțiile organizațiilor patronale în domeniul raporturilor de muncă.....	58
CAPITOLUL III. CONTRACTUL COLECTIV DE MUNCĂ	59
1. Noțiune și trăsături caracteristice.....	59
2. Reprezentarea părților (criterii de reprezentativitate/constatare).....	60
3. Negocierea colectivă.....	62
3.1. Obligativitatea negocierii colective.....	62
3.2. Durata contractului colectiv de muncă.....	63
3.3. Obiectul negocierii colective.....	63
3.4. Procedura negocierii colective.....	64
3.5. Încheierea, forma și înregistrarea contractului colectiv de muncă.....	69
4. Nulitatea contractului colectiv de muncă.....	72
5. Efectele contractului colectiv de muncă.....	72
6. Interpretarea clauzelor contractului colectiv de muncă.....	73
7. Executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului colectiv de muncă.....	73
8. Particularitățile contractelor colective de muncă încheiate în cadrul autorităților publice.....	75
9. Acordurile colective.....	76

CAPITOLUL IV CONFLICTELE DE MUNCĂ	78
1. Noțiunea și clasificarea conflictelor de muncă	78
2. Conflictele colective de muncă	78
2.1. Elemente specifice	78
2.2. Concilierea	80
2.3. Medierea	81
2.4. Arbitrajul	81
2.5. Greva	82
2.5.1. Noțiune	82
2.5.2. Exercițiul dreptului la grevă	83
2.5.3. Tipuri de grevă	83
2.5.4. Libertatea grevei	85
2.5.5. Drepturile și obligațiile greviștilor	86
2.5.6. Suspendarea grevei	86
2.5.7. Încetarea grevei	87
2.5.8. Greva și forța majoră	87
2.5.9. Greva patronală (lock-out-ul)	88
3. Conflictele individuale de muncă	88
3.1. Elemente specifice	88
3.2. Medierea	89
PARTEA A III-A	91
CAPITOLUL V. INTERDICȚIA DISCRIMINĂRII ÎN CADRUL RAPORTURILOR DE MUNCĂ	93
1. Cadrul internațional	93
2. Cadrul intern	99
3. Noțiuni	101
4. Procedura în cazul constatării unei discriminări	105
5. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	107
CAPITOLUL VI. EDUCAȚIA PROFESIONALĂ ȘI PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ	109
1. Piața muncii	109
2. Formarea profesională	110
2.1. Formarea profesională prin sistemul de educație	112
2.2. Formarea profesională în afara sistemului de învățământ	114
2.2.1. Formarea profesională a salariaților	114
2.2.2. Formarea profesională a funcționarilor publici	115
2.2.3. Formarea profesională a adulților	116
2.2.4. Formarea profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	117
2.3. Recunoașterea calificărilor profesionale în cadrul Uniunii Europene	118
CAPITOLUL VII. CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ	121
1. Încheierea contractului individual de muncă	121
1.1. Noțiune	121

1.2. Trăsăturile caracteristice	121
1.3. Capacitatea juridică a salariatului.....	123
1.4. Capacitatea juridică a angajatorului	123
1.5. Consimțământul părților la încheierea contractului individual de muncă.....	124
1.6. Obligația de informare reciprocă.....	126
1.7. Obiectul și cauza contractului individual de muncă.....	129
1.8. Forma contractului individual de muncă.....	130
1.9. Înregistrarea contractului individual de muncă	131
1.10. Condiții prealabile încheierii contractului individual de muncă.....	132
1.11. Verificarea pregătirii și aptitudinilor profesionale	134
1.12. Documentele necesare pentru încheierea contractului individual de muncă.....	136
1.13. Cumulul de funcții.....	137
2. Nulitatea contractului individual de muncă	140
3. Conținutul contractului individual de muncă.....	140
3.1. Drepturile și obligațiile părților.....	140
3.1.1. Drepturile și obligațiile angajatorului	140
3.1.2. Drepturile și obligațiile salariaților.....	148
3.2. Clauzele esențiale ale contractului individual de muncă.....	150
3.3. Clauzele specifice contractului individual de muncă	153
3.3.1. Clauze specifice prevăzute de Codul muncii	153
3.3.2. Clauze specifice neprevăzute de Codul muncii	158
3.4. Clauze interzise în legislația muncii.....	160
4. Executarea și interpretarea contractului individual de muncă.....	160
4.1. Elemente generale privind executarea și interpretarea contractului individual de muncă	160
4.2. Promovarea	161
4.3. Informarea și consultarea salariaților pe parcursul executării contractului individual de muncă, în probleme ce privesc evoluția întreprinderii (unității) naționale	161
4.4. Comitetul European de Întreprindere sau informare și consultare a lucrătorilor în întreprinderile și grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară.....	163
4.5. Implicarea lucrătorilor în activitatea societăților europene.....	168
5. Modificarea contractului individual de muncă	170
5.1. Elemente generale	170
5.2. Delegarea.....	170
5.3. Detașarea	171
5.4. Detașarea în cadrul prestării de servicii transnaționale	173
5.5. Modificarea unilaterală și temporară a programului de lucru și a salariului	175
5.6. Transferul	176
6. Suspendarea contractului individual de muncă.....	177
6.1. Elemente generale	177
6.2. Suspendarea de drept.....	177
6.3. Suspendarea din inițiativa salariatului.....	180
6.4. Suspendarea din inițiativa angajatorului	182
6.5. Suspendarea prin acordul părților.....	184

7. Încetarea contractului individual de muncă	185
7.1. Elemente generale	185
7.2. Încetarea de drept	185
7.3. Încetarea prin acordul părților	189
7.4. Concedierea	190
7.4.1. Cadrul internațional	190
7.4.2. Noțiune	191
7.4.3. Concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului	192
7.4.4. Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului	196
7.4.5. Efectele concedierii neimputabile salariaților	201
7.4.6. Revocarea deciziei de concediere	202
7.4.7. Controlul și sancționarea concedierilor nelegale	203
7.4.8. Reintegrarea în muncă	203
7.5. Demisia	205
7.6. Încetarea contractului individual de muncă în cazul insolvenței angajatorului	207
8. Contractul individual de muncă și alte contracte	208
8.1. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul civil (convenția civilă) de prestări servicii	208
8.2. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de voluntariat	210
8.3. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de mandat	212
8.4. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de solidaritate	213
8.5. Raportul dintre contractul individual de muncă și contractul de management	214

CAPITOLUL VIII. TIPURI SPECIALE DE CONTRACTE INDIVIDUALE

DE MUNCĂ	216
1. Contractul individual de muncă pe durată determinată	216
2. Munca prin agent de muncă temporară	220
3. Contractul individual de muncă cu timp parțial	223
4. Contractul individual de muncă la domiciliu	226
5. Contractul de îmbarcare al navigatorilor	228
6. Contractul de ucenicie la locul de muncă	229
7. Contractul de muncă al zilierilor	234

CAPITOLUL IX. CONTRACTELE DE MUNCĂ CU ELEMENT

DE EXTRANEITATE	236
1. Reglementări aplicabile cetățenilor români cu domiciliul în România, care lucrează în străinătate	236
2. Protecția cetățenilor români cu domiciliul în România care lucrează în străinătate	237
3. Reglementări vizând cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene	238
3.1. Libera circulație a lucrătorilor	238
3.1.1. Cadrul juridic	238
3.1.2. Noțiunea de lucrător	239
3.1.3. Exercițarea dreptul la muncă	241
3.1.4. Restricții privind dreptul la liberă circulație a lucrătorilor	242
3.1.5. Reglementare specială (Roma I)	242
4. Reglementări ale Uniunii Europene pentru resortisanții statelor terțe	243

CAPITOLUL X. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ	245
1. Cadrul internațional	245
2. Timpul de muncă	247
2.1. Noțiunea și durata normală a timpului de muncă	247
2.2. Munca de noapte	248
2.3. Munca suplimentară	249
2.4. Norma de muncă	250
3. Timpul de odihnă	251
3.1. Noțiune	251
3.2. Forme	251
3.2.1. Pauza de masă	251
3.2.2. Repausul zilnic	252
3.2.3. Repausul săptămânal	252
3.2.4. Zilele de sărbătoare legală și alte zile în care, potrivit legii, nu se lucrează	253
3.2.5. Concediul de odihnă	253
3.2.6. Zile libere plătite	257
3.2.7. Concediile fără plată	258
3.2.8. Concediile pentru formare profesională	258
 CAPITOLUL XI. SALARIZAREA	 259
1. Noțiunea și elementele salariului	259
1.1. Noțiunea	259
1.2. Sediul materiei	259
1.3. Elementele	260
2. Categoriile de salarii	262
3. Sistemul de salarizare	264
3.1. Principii specifice	264
3.2. Formele de salarizare	265
3.3. Modul de stabilire a salariilor	265
4. Modalitățile de plată a salariului	268
5. Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	270
6. Indexarea salariilor	272
6.1. Indexarea legală	272
6.2. Indexarea convențională	273
6.3. Înghețarea salariilor	273
6.4. Reducerea salariilor	273
7. Reținerile din salariu	275
8. Tichetele de masă	276
9. Tichetele cadou și tichetele de creșă	277
10. Voucherele de vacanță	277
11. Veniturile salariale și alte venituri ale salariaților	278
 CAPITOLUL XII. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ	 280
1. Cadrul internațional	280
2. Sediul materiei (cadrul intern)	282
3. Noțiune și trăsăturile caracteristice	282
4. Obligațiile angajatorului	283

5. Obligațiile lucrătorilor	287
6. Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă	287
7. Serviciul de medicină a muncii	289
8. Pericolul grav și iminent	290
9. Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor	291
9.1. Cercetarea evenimentelor	291
9.2. Accidentele de muncă	291
9.3. Înregistrarea accidentelor de muncă	293
9.4. Bolile profesionale	293
10. Măsuri speciale în cazul temperaturilor extreme	294
11. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	295
12. Regimul de protecție a muncii femeilor, tinerilor și a persoanelor cu handicap	296
12.1. Regimul de protecție a muncii femeilor	296
12.2. Regimul de protecție a muncii tinerilor	298
12.3. Regimul de protecție a muncii persoanelor cu handicap	302
13. Autorități și instituții competente în domeniu	305
CAPITOLUL XIII. INSPECȚIA MUNCII	307
1. Aspecte generale	307
2. Organizare	308
3. Funcții	308
4. Atribuții	309
5. Servicii	310
6. Inspectorii de muncă	311
7. Sancțiuni	313
8. Litigii. Procedură	314
9. Asociația Internațională a Inspecției Muncii	315
PARTEA A IV-A	317
CAPITOLUL XIV. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ	319
1. Răspunderea disciplinară	319
1.1. Disciplina muncii	319
1.2. Dreptul comun disciplinar	319
1.2.1. Cauzele de nerăspundere disciplinară	320
1.2.2. Abaterea disciplinară	321
1.2.3. Sancțiunile disciplinare	322
1.2.4. Procedura disciplinară	325
2. Răspunderea patrimonială	329
2.1. Definiție și trăsături caracteristice	329
2.2. Răspunderea patrimonială a angajatorului față de salariații săi	330
2.3. Răspunderea patrimonială a salariaților față de angajator	330
2.3.1. Elementele răspunderii patrimoniale a salariaților	330
2.3.2. Obligația de restituire a salariaților	332
2.3.3. Procedura de stabilire a răspunderii patrimoniale	333
3. Răspunderea contravențională	334
4. Răspunderea penală	336

4.1. Infrațiuni reglementate de Codul muncii.....	337
4.2. Infrațiuni reglementate de Legea nr. 62/2011 privind dialogul social	340
4.3. Infrațiuni reglementate prin Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor agenților economici, autorităților sau instituțiilor publice	343
4.4. Infrațiunea reglementată de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.....	344
4.5. Infrațiuni reglementate prin Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale	345
4.6. Infrațiuni reglementate de Codul penal	346
CAPITOLUL XV. JURISDICȚIA MUNCII.....	350
1. Aspecte generale.....	350
1.1. Noțiuni.....	350
1.2. Principii	350
1.3. Părțile	351
2. Medierea conflictelor de muncă.....	352
3. Competența instanțelor judecătorești	355
4. Reguli de soluționare a conflictelor de muncă de către instanțele judecătorești	357
4.1. Sesizarea instanței	357
4.2. Completul de soluționare a conflictelor de muncă în primă instanță	358
4.3. Termenele de sesizare a instanței	358
4.4. Procedura de soluționare a conflictelor de muncă.....	361
4.5. Hotărârile instanței judecătorești	362
4.6. Apelul.....	363
4.7. Căile extraordinare de atac	365
4.8. Executarea hotărârilor judecătorești.....	366